

ÁT-NÉZŐ

KÜLÖNBÉKÉT KÖTNI

(OLÁH ANDRÁS VERSEI ELÉ)

Nem először ajánlom Oláh András verseit az *Együtt* olvasóinak. Néhány évvel ezelőtt már írtam egy ehhez hasonló jegyzetet (*A múlt ígében*, *Együtt*, 2012/4.), legutóbb pedig terjedelmesebb recenzióban igyekeztem megfogalmazni gondolataimat *Idegen test* című kötetéről (*Lépések a másik felé*, *Együtt*, 2015/5.). Ezúttal két újabb szövegére hívom fel a figyelmet.

A *kísértések* két része a múlt megidőzéséből teremt vershelyzetet. A lírai én megszólít valakit, akivel volt valamilyen közös köteléke egykor. Ez már foszladozni kezdett ugyan, de még mindig szeretné kisajátítani az én a másikat: „téged bántani rajtam kívül másnak nincs joga”. Mi lehet ez a bántó szándék, amelynek emlékére rámehetett egy egész kapcsolat? Tudhatjuk a szövegből, hogy a megcsalásról és a bizalmatlanságról van szó. De egy ilyen viszony nem ér véget könnyen, hiszen mindig ott van még a hit az ígéretekben. Ha a szakításra kerülne a sor, ez éled fel, és ez úzi a megszólított másikat újra és újra a versbéli énhez, vállalva ezzel az új sebek keletkezésének és a régiak kiújulásának kockázatát.

Ha ma egy szövegben azt a szót olvassuk, hogy különbéke, akárcsak a *kísértések* második részében, óhatatlanul is Szabó Lőrinc ezzel a címmel ellátott, metszően pontos és illúziótlan verse idéződik fel bennünk. Itt azonban egy kicsit másról van szó, mint amit a nagy költőelőd megírt. Oláh András azt a távolságot érzékelteti, ami az én és a másik között alakulhat ki, nőhet egyre tovább, ha bekövetkezik egyszer a szakadás. Kettős természetű dolog ez, akár a megbékülés: különbékét kötni megbocsátás, de egyben lemondás is.

Az *utolsó lélegzet* már azzal szembesít, ami a *kísértések*ben még csak felvetődik, mégpedig: egy életnek megvan a maga zsákutcája. Igaz, sejtlemesebben és kevésbé rekonstruálhatóan, mint az előző versben, itt csupán apró képeket felvillantva van jelen ez a tétel. Az emberek, akiknek torkából ének származott, és ettől volt hangos a ház, most fejüket hurokba dugva várják az utolsó ítéletet. Ezek az életek végleg félresiklottak. Hazugság és család terheli a lelket. De sorra merülnek fel a kérdések bennünk, olvasókban. Milyen „mágikus játszma” lehetett az, amelyben a „falba vert fejhez” van szabva a törvény? És vajon miért van az, hogy „ahol csak csönd van ott a csöndtől félnek”?

Csordás László